

PARTE 5.
Istitutziones de sa Comunidade
Tìtulu I.
Disponimentos Istitutzionales
Capìtulu I.
Istitutziones
Setzione I. Su Parlamentu Europèu

Artìculu 189.

Su Parlamentu Europèu, formadu dae rapresentantes de sos pòpulos de sos Istados reunidos in sa Comunidade, at a praticare sas cumpetèntzias chi l'atribuit custu Tratadu.

🗨️ Su nùmeru de sos componentes de su Parlamentu Europèu no at a sobrare sos setighentos trinta duos.

Artìculu 190.

1. Sos rapresentantes in su Parlamentu Europèu de sos pòpulos de sos Istados reunidos in sa Comunidade ant a èssere elèghidos a sufràgiu universale diretu.

2. Su nùmeru de sos rapresentantes elèghidos in cada Istadu membru at a èssere su chi sighit:

Bèlgiu	25
Danimarca	16
Germània	99
Grètzia	25
Ispagna	64
Frantza	87
Irlanda	15
Itàlia	87
Lussemburgu	6
Paìsos Bassos	31
Austria	21
Portugallu	25
Finlàndia	16
Isvètzia	22
Rennu Unidu	87

Si si introdùint modificatziones in custu apartadu, su nùmeru de rapresentantes elèghidos in cada Istadu membru devet garantire una rapresentàntzia adeguada de sos pòpulos de sos Istados reunidos in sa Comunidade.

3. Sos rapresentantes ant a èssere elèghidos pro unu tempus de chimbe annos.

4. Su Parlamentu Europèu at a elaborare unu progetu incaminadu a fàghere possibile s'eletzione sua a sufràgiu universale diretu, de acordu con unu protzedimentu uniforme in totu sos Istados membros o de acordu cun printzìpios comunos a totu sos Istados membros.

Su Consìgiu at a istabilire a s'unanimitate, prèviu pàrrere cunforme de su Parlamentu Europèu, chi s'at a pronunziare a majoria de sos componentes suos, sos disponimentos pertinentes, e at a racumandare a sos Istados membros s'adotzione issoro, in cunformidade cun sas normas costitutzionales issoro respetivas.

5. 🗨️ Su Parlamentu Europèu at a istabilire su status e sas cunditzonees generales de pràtica de sas funtziones de sos componentes suos, prèviu pàrrere de sa Cummissione e cun s'aprovazione de su Consìgiu a majoria qualificada. Totu sas normas o cunditzonees relativas a su regimene fiscale de sos componentes s'ant a detzìdere in su Consìgiu a s'unanimitate.

N.B. Atualmente (2007-2009) su Parlamentu Europèu est formadu dae 785 membros partzidos in custa manera: Germània, 99; Frantza, 78; Itàlia, 78; Rennu Unidu, 78; Ispagna, 54; Polònia, 54; Romania, 35; Paìsos Bassos, 27; Bèlgiu, 24; Repùblica Ceca, 24; Grètzia, 24; Ungheria, 24; Portugallu, 24; Isvètzia, 19; Austria,

18; Bulgaria, 18; Danimarca, 14; Islovàchia, 14; Finlàndia, 14; Irlanda, 13; Lituània, 13; Letònia, 9; Islovènia, 7; Estònia, 6; Tzipru, 6; Lussemburgu, 6; Malta, 5; TOTALE, 785.

S'art. 190, apartadu 2, TCE (comente modificadu dae s'Atu de adesione de sa Burlgaria e de sa Romania) introdùit su partzimentu diferente de sos rapresentantes elèghidos in cada Istadu membru, aplicàbile dae su cumintzu de sa legisladura 2009-2014. Moende dae custa data cada Istadu at a àere custos rapresentantes: Bèlgiu, 22; Bulgaria, 17; Repùblica Ceca, 22; Danimarca, 13; Germània, 99; Estònia, 6; Grètzia, 22; Ispagna, 50; Frantza, 72; Irlanda, 12; Itàlia, 72; Tzipru, 6; Letònia, 8; Lituània, 12; Lussemburgu, 6; Ungheria, 22; Malta, 5; Paìsos Bassos, 25; Austria, 17; Polònia, 50; Portugallu, 22; Romania, 33; Islovènia, 7; Islovàchia, 13; Finlàndia, 13; Isvètzia, 18; Rennu Unidu, 72, TOTALE, 736

Artìculu 191.

Sos partidos pòliticos a iscala europèa costituint unu fattore importante pro s'integratzione in s'Unione. Custos partidos contribuint a sa formatzione de sa cussèntzia europèa e a espressare sa boluntade pòlitica de sos tzitadinos de s'Unione.

 Su Consìgiu, in cunformidade cun su protzedimentu prevididu in s'artìculu 251, at a istabilire su status de sos partidos pòliticos a iscala europèa, e in particolare sas normas relativas a su finantziamentu suo.

Artìculu 192.

In sa misura chi gai l'istabilat custu Tratu, su Parlamentu Europèu at a leare parte in su protzessu chi cundùit a s' adozione de sos atos comunitarios, cun sa pràtica de sas atributziones suas in s'àmbitu de sos protzedimentos prevididos dae sos artìculos 251 e 252 e finas dende pàreres cunformes o pàreres consultivos.

Cun detzisione de sa majoria de sos componentes suos, su Parlamentu Europèu at a pòdere pedire a sa Cummissione chi presentet sas propostas oportunas subra de cale si siat assuntu chi, a pàrrere suo, rechedet s'elaboratzione de un'atu comunitariu pro s'aplicatzione de custu Tratu.

Artìculu 193.

In su cumprimentu de sos doveres suos e a dimanda de su bàtoro unu de sos componentes suos, su Parlamentu Europèu at a pòdere formare una cummissione temporànea de investigatzione pro esaminare, chene pregiuditziu de sas cumpetèntzias chi custu Tratu cunferit a àteras istituzziones o òrganos, allegatziones de infratzione o de mala amministratzione in s'aplicatzione de su Deretu comunitariu, si no est chi de sos fatos allegados nd'est connoschende un' òrganu giurisdizionale, finas a cando non congruat su protzedimentu giurisdizionale. S'esistèntzia de sa cummissione temporànea de investigatzione at a agabare cun sa presentada de sa relata sua.

Sas modalidades de pràtica de su deretu de investigatzione las ant a determinare de acordu su Parlamentu Europèu, su Consìgiu e sa Cummissione.

Artìculu 194.

Cale si siat tzitadinu de s'Unione, gai comente cale si siat persone fisica o giuridica chi resedat o tèngiat su domitziliu sotziale suo in un' Istadu membru, at a tènnere su deretu de presentare a su Parlamentu Europèu, in manera individuale o assotziadu cun àteros tzitadinos o pessones, una petizione subra de un' assuntu pròpiu de sos àmbitos de atuatzione de sa Comunitàde chi l'interesset in manera diretta.

Artìculu 195.

1. Su Parlamentu Europèu at a nominare unu Defensore de su Pòpulu, chi at a tènnere sa facultade de retzire sos reclamos de cale si siat tzitadinu de s'Unione o de cale si siat persone fisica o giuridica chi resedat o tèngiat su domitziliu sotziale in un' Istadu membru, relativas a casos de mala amministratzione in s'atzione de sas istituzziones o òrganos comunitarios, cun esclusione de su Tribunale de Giustizia e de su Tribunale de Prima Istàntzia in sa pràtica de sas funtziones giurisdizionales suas.

In su cumprimentu de sa missione sua, su Defensore de su Pòpulu at a fàghere sas investigatziones chi consideret giustificadas, o pro iniziativa sua, o in base a sos reclamos retzidos in manera diretta o pro mèdiu de unu componente de su Parlamentu Europèu, si no est chi sos fatos allegados siant o siant istados ogetu de unu protzedimentu giurisdizionale. Cando su Defensore de su Pòpulu apat cumproadu unu casu de mala amministratzione, l'at a fàghere connòschere a s' istituzione interessada, chi at a dispònnere de unu tempus de tres meses pro espònnere sa positzione sua a su Defensore de su Pòpulu. Custu, duncas, at a trasmitere una relata a su Parlamentu Europèu e a s'istituzione interessada. Sa persone chi at fatu su reclamu at a èssere informada de su resurtadu de custas investigatziones.

Su Defensore de su Pòpulu at a presentare cada annu a su Parlamentu Europèu una relata subra de su resurtadu de sas investigatziones suas.

2. Su Defensore de su Pòpulu at a èssere nominadu a pustis de cada eletzione de su Parlamentu Europèu pro totu sa legisladura. Su mandatu suo at a èssere rinnovabile.

A dimanda de su Parlamentu Europèu, su Tribunale de Giustizia at a pòdere destituire su Defensore de su Pòpulu si custu non respetat prus sas cunditiones netzessàrias pro sa pràtica de sas funtziones suas, o si faghet mancàntzia grave.

3. Su Defensore de su Pòpulu at a praticare sas funtziones suas cun indipendèntzia prena. In sa pràtica de custas funtziones no at a pedire nè at a atzettare istrutziones dae perunu organismu. Durante su mandatu, su Defensore de su Pòpulu no at a pòdere disimpignare peruna àtera atividade professionale, siat o nono retribuìda.

4. Su Parlamentu Europèu at a istabilire su status e sas cunditiones generales de pràtica de sas funtziones de su Defensore de su Pòpulu, prèviu pàrrere de sa Commissione e cun s'aprovazione de su Consìgiu, cun majoria cualificada.

Articulu 196.

Su Parlamentu Europèu at a tzelebrare cada annu unu perìodu de sessiones. S'at a reunire chene netzessidade de prèvia convocatòria su segundu martis de martzu.

Su Parlamentu Europèu s'at a pòdere reunire in perìodu istraordinàriu de sessiones a dimanda de sa majoria de sos cumponentes suos, de su Consìgiu o de sa Commissione.

Articulu 197.

Su Parlamentu Europèu at a designare in mesu de sos cumponentes suos su presidente e sa Mesa.

Sos cumponentes de sa Commissione ant a pòdere assistere a totu sas sessiones e ant a èssere intesos in nùmene de custa, si l'ant a pedire.

Sa Commissione at a respòndere in forma orale o iscritta a totu sas dimandas chi li fòrmulent su Parlamentu Europèu o sos cumponentes suos.

Su Consìgiu at a èssere intesu dae su Parlamentu Europèu a sas cunditiones istabilidas in su regulamentu internu.

Articulu 198.

Franco disponimentu in contràriu de custu Tratadu, su Parlamentu Europèu at a detzidere a majoria assoluta de sos votos.

Su regulamentu internu at a istabilire su quorum.

Articulu 199.

Su Parlamentu Europèu at a aprovare su regulamentu internu suo a majoria de sos cumponentes suos.

Sos documentos de su Parlamentu Europèu ant a èssere publicados in sa forma previdida in custu regulamentu.

Articulu 200.

Su Parlamentu Europèu at a protzèdere a sa discussione, in sessione pùblica, de sa relata generale annuale chi l'at a presentare sa Commissione.

Articulu 201.

Su Parlamentu Europèu, si li presentant una motzione de tzensura subra de sa gestione de sa Commissione, solu s'at a pòdere pronunziare subra de custa motzione cando siant coladas tres dies comente mìnimu dae sa data de sa presentada sua, e cun votazione pùblica.

Si sa motzione de tzensura est aprovada a majoria de su tres duos de sos votos, chi rapresentent, pro parte issoro, sa majoria de sos cumponentes de su Parlamentu Europèu, sos cumponentes de sa Commissione ant a dèvere renunziare colletivamente a sos incàrrigos issoro. Ant a sighire a cumprire sos atos de amministrazione ordinària finas a cando non los ant a sustituire cunforme a su chi disponet s'articulu 214 In custu casu, su mandatu de sos cumponentes de sa Commissione designados pro los sustituire at a iscadire in sa data in sa cale iscadat su mandatu de sos cumponentes de sa Commissione obligados a renunziare colletivamente a sos incàrrigos issoro.

SETZIONE II. SU CONSÌGIU

Articulu 202.

Pro garantire su cunsighimentu de sas finalidades istabilidas in custu Tratadu, su Consìgiu, cunforme a sos disponimentos suos:

- At a asseguare su coordinamentu de sas políticas econòmicas generales de sos Istados membros;
- At a dispònnere de unu podere de detzisione;
- At a atribuìre a sa Commissione, a fronte de sos atos chi su Consìgiu adotet, sas competèntzias de esecutzione de sas normas chi custu istabilet. Su Consìgiu at a pòdere sutammìtere sa pràtica de custas competèntzias a cunditiones determinadas. Su Consìgiu s'at a pòdre finas riservare, in casos

ispetzìficos, sa pràtica direta de sas cumpetèntzias de esecutzione. Sas cunditzions mentovadas in antis ant a dèvere èssere cunformes a sos printzìpios e normas chi su Consìgiu apat istabilidu previamente a s' unanimitade, a proposta de sa Cummissione e prèviu pàrrere de su Parlamentu Europèu.

Articulu 203.

Su Consìgiu at a èssere formadu dae unu rapresentante de cada Istadu membru de ranghu ministeriale, autorizadu a impignare su Guvernu de custu Istadu membru.

Sa presidentzia l'at a tènnere a rotatzione cada Istadu membru in su Consìgiu durante unu perìudu de ses meses segundu un'òrdine chi at a determinare su Consìgiu a s'unanimitade.

Articulu 204.

Su Consìgiu s'at a reunire pro convocatòria de su presidente, a iniziativa de custu, de uno de sos cumponentes suos o de sa Cummissione.

Articulu 205.

1. Francu disponimentu in contràriu de custu Tratadu, su Consìgiu at a leare sas detzisiones a majoria de sos cumponentes.

2. Cando su Consìgiu devet leare una detzisione a majoria cualificada, sos votos de sos cumponentes s'ant a ponderare in sa manera chi sighit:

Bèlgiu	5
Danimarca	3
Germània	10
Grètzia	5
Ispagna	8
Frantza	10
Irlanda	3
Itàlia	10
Lussemburgu	2
Paìsos Bassos	5
Austria	4
Portugallu	5
Finlàndia	3
Isvètzia	4
Rennu Unidu	10

Pro las adotare, sas detzisiones de su Consìgiu ant a rèchedere a su nessi:

- Sessantaduos votos, cando in virtude de custu Tratadu devet èssere adotados a proposta de sa Cummissione;
- Sessantaduos votos, chi rapresentant sa votatzione in favore de deghe cumponentes comente mìnimu, in sos àteros casos.

N.B. Sa ponderatzione de sos votos in intro de su Consìgiu de s'Unione Europèa est istadu de seguru su tema prus arresonadu in sos negotziados chi ant giutu a s'istesura de su tratadu de Nice. Su nùmeru de votos atribuidos a cada Istadu rapresentat su frutu de unu bilantzamentu pretzisu de interessos contrapostos, in particulare intre sos Istados mannos (chi cherent evitare chi una coalitzione de Istados minores potzat impònnere detzisiones no agradessidas) e Istados minores (chi non cherent èssere postos a suta dae sa boluntade egemònica de sos paìsos membros prus populosos). Su cumpromissu otentu in Nice est istadu su de introduire duos mecanismos (sas chi si narant retzas de seguresa) chi ant a evitare custas contrapositiones. Pro su chi pertocat sa partzimenta de sos votos intre sos Istados tocat a fàghere referimentu a s'articulu 205, par. 2, TCE, in su testu sostituìdu dae s'art 10 de s'Atu de adesione de sa Romania e de sa Bulgaria: sas deliberatziones pro sas cales est previdida sa proposta de sa Cummissione sunt vàlidas si ant otentu 255 votos chi espressent su votu in

favore de sa majoria de sos cumponentes; - in sos àteros casos, sas deliberatziones sunt vàldas si ant otentu a su nessi 255 votos chi espressent su votu in favore de a su nessi su tres duos de sos cumponentes. Sa partzimenta de sos votos intre sos Istados membros est custa: Bèlgiu, 12; Bulgaria, 10; Repùblica Ceca, 12; Danimarca, 7; Germània, 29; Estònia, 4; Grètzia, 12; Ispagna, 27; Frantza, 29; Irlanda, 7; Itàlia, 29; Tzipru, 4; Letònia, 4; Lituània, 7; Lussemburgu, 4; Ungheria, 12; Malta, 3; Paisos Bassos, 13; Austria, 10; Polònia, 27; Portugallu, 12; Romania, 14; Islovènia, 4; Islovàchia, 7; Finlàndia, 7; Isvètzia, 10; Rennu Unidu, 29; totale votos, 345; majoria cualificada, 255. Sa netzessidade de otènnere semper su votu in favore de sa majoria de sos Istados membros (e de su tres duos in su segundu casu) costituit sa prima de sas "retzas de seguresa" previdadas dae su Tratadu de Nice. Sa finalidade est sa de evitare su de si vericare casos chi una minoria de Istados diat dispònnere de sos votos bastantes pro adotare una detzisione. Sa segunda retza de seguresa, imbetzes, est costituída dae su disponimentu de su paràgrafu 4 nou, segundu su cale cada cumponente de su Consigiu podet pedire de verificare chi sa majoria cumpradat a su nessi su 62% de sa populatzione totale de s'Unione; si custa cundizione no est sudisfata, sa detzisione non podet èssere adotada. Si tratat de sa verifica demogràfica, chi imponet a su Consigiu de adotare un'atu solu cando b'est su sustentu de unu nùmeru de Istados (semper e cando sa majoria o, foras male, su tres duos) chi rapresentet una majoria manna de sa populatzione de s'Unione. Cheret sutaliniadu chi custa cundizione no est verificada in manera automàtica, ma devet èssere rechesta in manera esplitzita dae un'Istadu membru.

3. Sas astensiones de sos cumponentes presentes o rapresentados no ant a impedire s'adotzione de sos acordos de su Consigiu chi rechedant s'unanimitade.

Articulu 206.

In casu de votazione, cada cumponente de su Consigiu at a pòdere operare in rapresentàntzia de unu ebbia de sos àteros cumponentes.

Articulu 207.

1. Unu comitadu formadu dae sos rapresentantes permanentes de sos Istados membros s'at a incarrigare de preparare sos traballos de su Consigiu e de realizare sas tareas chi custu li cunferat. Su comitadu at a pòdere adotare detzisiones protzedurales in sos casos istabilidos in su regulamentu internu de su Consigiu.

2. Su Consigiu at a èssere assistidu dae una Segreteria Generale, ghiada dae unu Segretàriu generale, artu rapresentante de sa polìtica èstera e de sa seguresa comuna, su cale at a èssere assistidu pro parte sua dae unu Segretàriu generale agiuntu responsàbile de sa gestione de sa Segreteria Generale. Su Consigiu at a nominare su Segretàriu generale e su Segretàriu generale agiuntu a majoria cualificada.

Su Consigiu at a detzìdere s'organizatzione de sa Segreteria Generale.

3. Su Consigiu at a istabilire su regulamentu internu suo.

Pro s'aplicatzione de s'apartadu 3 de s'articulu 255, su Consigiu at a istabilire in custu regulamentu sas cunditziones pro tènnere intrada, su pùblichu, a sos documentos de su Consigiu. Pro sos efetos de custu apartadu, su Consigiu at a definire sos casos chi si devat cunsiderare chi òperet in sa capatzidade legislativa sua pro permittere un'intrada prus manna a sos documentos, in custos casos, chene dannu pro s'eficàtzia de su protzessu detzisionale. In carchi casu, cando su Consigiu òperet in sa capatzidade legislativa sua, s'ant a publicare sos resurtados de sas votatziones e sas espressiones de votu, gai comente sas declaratziones in sos atos.

Articulu 208.

Su Consigiu at a pòdere pedire a sa Cummissione chi protzedat a fàghere totu sos istùdios chi cunsideret oportunos pro cunsighire sos obietivos comunos e chi li sutammitat sas propostas pertinentes.

Articulu 209.

Su Consigiu at a istabilire, prèviu pàrrere de sa Cummissione, su status de sos comitados prevididos in custu Tratadu.

Articulu 210.

Su Consigiu, a majoria cualificada, at a istabilire sos istipèndios, benefitzios e pensiones de su Presidente de sos cumponentes de sa Cummissione, de su Presidente, de sos Giùighes, de sos Avocados generales e de su Segretàriu de su Tribunale de Giustitzia, e finas de sos cumponentes e de su Segretàriu de su Tribunale de Prima Istàntzia. At a fissare puru, cun sa matessi majoria, totu sos àteros emolumentos de caràtere retributivu.

SETZIONE III. SA CUMMISSIONE

Articulu 211.

Pro garantire su funtzionamentu e s'isvilupu de su mercadu comunu, sa Cummissione:

- At a vigilare subra de s'aplicatzione de sos disponimentos de custu Tratadu, e finas subra de sos disponimentos adotados dae sas istitutziones in virtude de custu matessi Tratadu;
- At a formulare racumandatziones o at a dare pàrteres subra de sas matèrias inclùdidas in su Tratadu, si custu lu previdet in manera espressa o si sa Cummissione lu considerat netzessàriu;
- At a dispònere de unu podere detzisionale suo e at a leare parte a sa formatzione de sos atos de su Consìgiu e de su Parlamentu Europèu a sas cunditziones prevididas in custu Tratadu;
- At a praticare sas competènzias chi su Consìgiu l'atribuat pro s'esecutzione de sas normas dae issu istabilidas.

Articulu 212.

Sa Cummissione at a publicare totu sos annos, a su nessi unu mese in antis de s'abertura de su periodu de sessiones de su Parlamentu Europèu, una relata generale subra de sas atividades de sa Comunitàde.

Articulu 213.

1. Sa Cummissione at a èssere formada dae binti cumponentes, elèghidos in resone de sa cumpetènzia generale issoro e chi ofèrgiant garantzias prenas de indipendènzia.

Su Consìgiu at a pòdere modificare, a s'unanimitade, su nùmeru de sos cumponentes de sa Cummissione.

Solu sos tzitadinos de sos Istados membros ant a pòdere èssere cumponentes de sa Cummissione.

Sa Cummissione at a dèvere incluire a su nessi unu tzitadinu de cada unu de sos Istados membros, chene chi su nùmeru de cumponentes in possessu de sa tzitadinàntzia de unu matessi Istadu potzat èssere superiore a duos.

2. Sos cumponentes de sa Cummissione ant a praticare sas funtziones issoro cun indipendènzia assoluta e in s'interessu generale de sa Comunitàde.

In su cumprimentu de sas funtziones, no ant a pedire nè ant a atzettare istrutziones dae perunu Governu nen dae perunu organismu. S'ant a astènnere dae realizzare cale si siat atu incumpatibile cun su caràtere de sas funtziones issoro. Cada Istadu membru si impignat a respetare custu printzìpiu e a non proare a influenziare sos cumponentes de sa Cummissione in su disimpignu de sas funtziones issoro.

Sos cumponentes de sa Cummissione no ant a pòdere, in s'interi chi durat su mandatu issoro, praticare peruna àtera atividade professionale, retribuìda o nono. In su mamentu chi assumet sas funtziones issoro, si impignant in manera solenne a respetare, in s'interi chi durat su mandatu issoro e, galu, a pustis chi est agabadu, sas obligatziones derivadas de s'incàrrigu e, in particolare, sos doveres de onestade e discretzione, in cantu a s'atzetatzione, cando est terminadu su mandatu, de funtziones o benefitzios determinados. In casu de incumprimentu de custas obligatziones, su Tribunale de Giustitzia, a istàntzia de su Consìgiu o de sa Cummissione, at a pòdere, a segunda de sos casos, de crarare sa tzessatzione a sas cunditziones prevididas dae s'articulu 216 o sa privatzione de su deretu de s'interessadu a sa pensione o a cale si siat àteru benefitziu sustituvu.

Articulu 214.

1. Sos cumponentes de sa Cummissione ant a èssere nominados pro unu tempus de chimbe annos, cunforme a su protzedimentu prevididu in s'apartadu 2, chene pregiuditziu, si est su casu, de su chi disponet s'articulu 201.

Su mandatu at a èssere rinnovabile.

2. Su Consìgiu, reunidu in sa formatzione sua de Cabos de Istadu o de Governu e a majoria cualificada, at a designare sa personalidade chi si propòngiat de nominare Presidente de sa Cummissione; su Parlamentu Europèu at a dèvere aprovare custa designatzione.

Su Consìgiu, a majoria cualificada e in acordu cun su Presidente designadu, at a adotare sa lista de sas àteras personalidades chi si propòngiat de nominare cumponentes de sa Cummissione, istabilida in cunformidade cun sas propostas presentadas dae cada Istadu membru.

Su Presidente e sos àteros cumponentes de sa Cummissione designados in custa manera s'ant a sutammitere totu paris a su votu de aprovatzione de su Parlamentu Europèu. Otenta s'aprovatzione de su Parlamentu Europèu, su Presidente e sos àteros cumponentes de sa Cummissione ant a èssere nominados dae su Consìgiu a majoria cualificada.

Articulu 215.

A parte sos casos de cunfirma periòdica e de morte, su mandatu de sos componentes de sa Commissione s'at a concludere individualmente pro dimissione voluntària o iscadèntzia.

Su componente dimissionàriu, iscadidu o mortu at a èssere sostituìdu, pro su tempus chi manchet a terminare su mandatu, dae unu componente nou nominadu dae su Consìgiu a majoria cualificada. Su Consìgiu, a s'unanimitade, at a pòdere detzìdere chi non si tenet logu a custa sostituzione.

In casu de dimissione, iscadèntzia o morte, su Presidente at a èssere sostituìdu pro su tempus chi mancat a terminare su mandatu. Pro sa sostituzione sua at a èssere aplicàbile su protzedimentu prevididu in s'apartadu 2 de s'artìculu 214.

Franco in casu de iscadèntzia, previdida in s'artìculu 216, sos componentes de sa Commissione ant a permanere in s'incàrrigu issoro finas a sa sostituzione issoro o finas a chi su Consìgiu non detzìdat de protzèdere a sa matessi, in cunformidade cun su paràgrafu segundu de custu artìculu.

Artìculu 216.

Su componente de sa Commissione chi non tèngiat prus sas cunditiones netzessàrias pro praticare sas funtziones suas o apat fatu una mancàntzia grave at a pòdere èssere deccradu sessadu dae su Tribunale de Giustìtzia, a istàntzia de su Consìgiu o de sa Commissione.

Artìculu 217.

1. Sa Commissione at a praticare sas funtziones suas suta de sa diretzione pòlitica de su Presidente suo, chi at a detzìdere s'organizatzione interna sua pro garantire sa coerèntzia, s'eficàtzia e sa collegialidade de s'atzione sua.

2. Sas responsabilidades chi incumbent a sa Commissione ant a èssere istruturadas e partzidas intre sos componentes suos dae su Presidente. Su Presidente at a pòdere reorganizare su partzimentu de custas responsabilidades durante su mandatu suo. Sos componentes de sa Commissione ant a praticare sas funtziones chi lis atribuut su Presidente suta de s'autoridade de issu.

3. Prèvia aprovatzione de su Collègiu, su Presidente at a nominare sos Vizepresidentes in mesu de sos componentes de sa Commissione.

4. Cada componente de sa Commissione at a presentare sas dimissiones si su Presidente, prèvia aprovatzione de su Collègiu, bi lu pedit.

Artìculu 218.

1. Su Consìgiu e sa Commissione s'ant a consultare a pare e ant a determinare, de acordu, sas modalidades de sa collaboratzione issoro.

2. Sa Commissione at a istabilire su regulamentu internu suo cun sa finalidade de assegurare su funzionamentu suo e sos servìtzios suos, a sas cunditiones prevididas in custu Tratadu. Sa Commissione at a publicare custu regulamentu.

Artìculu 219.

Sos accordos de sa Commissione ant a èssere adotados a majoria de su nùmeru de componentes prevididu in s'artìculu 213.

Solu s'at a pòdere reunire validamente sa Commissione cando bi siat su nùmeru de componenti fissadu dae su regulamentu internu suo.

SETZIONE IV. SU TRIBUNALE DE GIUSTÌTZIA

Artìculu 220.

Su Tribunale de Giustìtzia e su Tribunale de Prima Istàntzia ant a garantire, in s'àmbitu de sas cumpetèntzias respetivas issoro, su respetu de su Deretu in s'interpretatzione e aplicatzione de custu Tratadu.

In prus, s'at a pòdere aggregare a su Tribunale de Prima Istàntzia, a sas cunditiones istabilidas dae s'artìculu 225 A, salas giurisditzionales pro chi pràtichent, in àmbitos ispètzificos determinados, cumpetèntzias giurisditzionales prevididas in custu Tratadu.

Artìculu 221.

Su Tribunale de Giustìtzia at a èssere formadu dae unu Giùighe pro cada Istadu membru.

Su Tribunale de Giustìtzia at a operare in Salas o in Grandu Sala, in cunformidade cun sas normas istabilidas in s'Istatutu de su Tribunale de Giustìtzia.

In sos casos prevididos dae s'Istatutu, su Tribunale de Giustìtzia at a pòdere finas operare in Prenu.

Artìculu 222.

Su Tribunale de Giustìtzia at a èssere assistidu dae oto Avocados generales. Si su Tribunale de Giustìtzia lu pedit, su Consìgiu, a s'unanimitade, at a pòdere aumentare su nùmeru de Avocados generales.

Sa funtzione de s'Avocadu generale at a consistere in su de presentare pubblicamente, cun imparzialidade e indipendèntzia, conclusiones motivadas subra de sos assuntos

chi, in cunformidade cun s'Istatutu de su Tribunale de Giustìtzia, rechedant s'interventu suo.

Artìculu 223.

Sos Giùighes e sos Avocados generales de su Tribunale de Giustìtzia, elèghidos in mesu de personalidades chi ofèrgiant garantzias assolutas de indipendèntzia e chi reünant sas cunditiones rechestas pro sa pràtica, in sos paisos issoro respetivos, de sas funtziones giurisditzionales prus artas o chi siant giureconsultos de cumpetèntzia reconnota, ant a èssere designados de acordu dae sos Guvernos de sos Istados membros pro unu tempus de ses annos.

Cada tres annos b'at a èssere unu rinnovamentu partziale de sos Giùighes e Avocados generales, a sas cunditiones istabilidas in s'Istatutu de su Tribunale de Giustìtzia.

Sos Giùighes ant a elèghere in mesu issoro su Presidente de su Tribunale de Giustìtzia pro unu tempus de tres annos. Su mandatu suo at a èssere rinnovabile.

Sos Giùighes e sos Avocados generales in iscadèntzia ant a pòdere èssere designados a nou.

Su Tribunale de Giustìtzia at a nominare su Segretàriu e at a istabilire su status suo.

Su Tribunale de Giustìtzia at a istabilire su Regulamentu de protzedura. Custu Regulamentu at a rechèdere s'aprovazione de su Consìgiu a majoria cualificada.

Artìculu 224.

Su Tribunale de Prima Istàntzia at a tènnere a su nessi unu Giùighe pro Istadu membru. Su nùmeru de sos Giùighes l'at a fissare s'Istatutu de su Tribunale de Giustìtzia. S'Istatutu at a pòdere previdere chi su Tribunale de Prima Istàntzia siat assistidu dae Avocados generales.

Sos componentes de su Tribunale de Prima Istàntzia ant a èssere elèghidos in mesu de pessones chi ofèrgiant garantzias assolutas de indipendèntzia e chi possedant sa capatzidade netzessària pro sa pràtica de funtziones giurisditzionales artas. Ant a èssere designados de acordu dae sos Guvernos de sos Istados membros pro unu tempus de ses annos. Cada tres annos b'at a èssere unu rinnovamentu partziale.

Sos componentes in essida ant a pòdere èssere designados torra.

Sos Giùighes ant a elèghere in mesu issoro su Presidente de su Tribunale de Prima Istàntzia pro unu tempus de tres annos. Su mandatu suo at a èssere rinnovabile.

Su Tribunale de Prima Istàntzia at a nominare su Segretàriu suo e at a istabilire su status suo.

Su Tribunale de Prima Istàntzia at a istabilire su Regulamentu de protzedura de acordu cun su Tribunale de Giustìtzia. Custu Regulamentu at a rechèdere s'aprovazione de su Consìgiu a majoria cualificada.

Francu disponimentu in contràriu de s'Istatutu de su Tribunale de Giustìtzia, sos disponimentos de custu Tratadu relativos a su Tribunale de Giustìtzia ant a èssere aplicàbiles a su Tribunale de Prima Istàntzia.

Artìculu 225.

1. Su Tribunale de Prima Istàntzia at a èssere cumpetente pro connòschere in Prima Istàntzia de sos recursos cuntemplados in sos artìculos 230, 232, 235, 236 e 238, francu sos chi si atribuunt a una sala giurisditzionale e sos chi s'Istatutu riservet a su Tribunale de Giustìtzia. S'Istatutu at a pòdere istabilire chi su Tribunale de Prima Istàntzia siat cumpetente in àteras categorias de recursos.

Contra a sas resoluzioni leadas dae su Tribunale de Prima Istàntzia in virtude de custu apartadu s'at a pòdere fàghere recursu de cassazione ante su Tribunale de Giustìtzia limitadu a sas chistiones de deretu, a sas cunditiones e in intro de sos límites fissados in s'Istatutu.

2. Su Tribunale de Prima Istàntzia at a èssere cumpetente pro connòschere de sos recursos contra a sas resoluzioni de sas salas giurisditzionales istituídas in aplicazione de s' artìculu 225 A.

Sas resoluzioni leadas dae su Tribunale de Prima Istàntzia in virtude de custu apartadu ant a pòdere èssere reesaminadas in manera istraordinària dae su Tribunale de Giustìtzia, a sas cunditiones e in intro de sos límites fissados in s' Istatutu, si b'at perìgulu mannu chi si vùlneret s'unidade o sa coerèntzia de su Deretu comunitàriu.

3. Su Tribunale de Prima Istàntzia at a èssere cumpetente pro connòschere de sas chistiones pregiudiziales, presentadas in virtude de s'artìculu 234 in matèrias ispezificas determinadas dae s'Istatutu.

Cando su Tribunale de Prima Istàntzia consideret chi s'assuntu rechedet una resoluzione de printzìpiu chi potzat interessare s'unidade o a sa coerèntzia de su Deretu comunitàriu, at a pòdere remitere s'assuntu ante su Tribunale de Giustìtzia pro chi custu si pronùntziet.

Sas resoluzioni leadas dae su Tribunale de Prima Istàntzia subra de chistiones pregiudiziales ant a pòdere èssere reesaminadas in manera istraordinària dae su Tribunale de Giustìtzia, in sas cunditiones e in intro de sos límites fissados in s'

Istatutu, si b'at perigulu mannu chi si vùlneret l'unitàde o sa coerèntzia de su Deretu comunitàriu.

Articulu 225 A.

Su Consìgiu, a s'unanimitate, a proposta de sa Cummissione e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu e de su Tribunale de Giustitzia, o a dimanda de su Tribunale de Giustitzia e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu e de sa Cummissione, at a pòdere istituire salas giurisditzionales incarrigadas de connòschere in prima istàntzia de categorias determinadas de recursos interpostos in matèrias ispetzificas.

Sa detzisione cun sa cale si istituit una sala giurisditzionale fissat sas normas relativas a sa cumposizione de custa sala e pretzisat sas cumpetèntzias suas.

Contra a sas resoluzioni leadas dae sas salas giurisditzionales s'at a pòdere fàghere ante su Tribunale de Prima Istàntzia recursu de cassazione limitadu a sas chistiones de deretu o, cando sa detzisione relativa a sa creazione de sa sala lu cuntemplat, recursu de apellu referente finas a sas chistiones de fatu.

Sos cumponentes de sas salas giurisditzionales ant a èssere elèghidos in mesu de pessones chi ofèrgiant garantzias assolutas de indipendèntzia e chi possedant sa capatzidade netzessària pro sa pràtica de sas funtziones giurisditzionales. Ant a èssere designados dae su Consìgiu a s'unanimitate.

Sas salas giurisditzionales ant a istabilire su Regulamentu de protzedura de acordu cun su Tribunale de Giustitzia. Custu Regulamentu at a rechèdere s'aprovazione de su Consìgiu a majoria cualificada.

Francu disponimentu in contràriu de sa detzisione cun sa cale si istituit sa sala giurisditzionale, sos disponimentos de custu Tratadu relativos a su Tribunale de Giustitzia e sos disponimentos de s'Istatutu de su Tribunale de Giustitzia ant a èssere aplicàbiles a sas salas giurisditzionales.

Articulu 226.

Si sa Cummissione retenet chi un'Istadu membru no at cumpridu una de sas obligatziones chi li tocant in virtude de custu Tratadu, at a emìtere unu pàrrere motivadu a su respetu, a pustis de àere oferidu a custu Istadu sa possibilitade de presentare sas osservatziones suas.

Si s'Istadu de su cale si tratat non si atenet a custu pàrrere in su tempus determinadu dae sa Cummissione, custa at a pòdere recurrere a su Tribunale de Giustitzia.

Articulu 227.

Cale si siat Istadu membru at a pòdere recurrere a su Tribunale de Giustitzia, si retenet chi un'àteru Istadu membru no at cumpridu una de sas obligatziones chi li tocant in virtude de custu Tratadu.

In antis chi un' Istadu membru presentet, contra a un'àteru Istadu membru, unu recursu fundadu in unu supostu mancadu cumprimentu de sas obligatziones chi li tocant in virtude de custu Tratadu, at a dèvere sutapònnere sa chistione a sa Cummissione.

Sa Cummissione at a emìtere unu pàrrere motivadu, cando sos Istados interessados apant tentu sa possibilitade de formulare sas osservatziones issoro pro iscritu e oralmente in contraditòriu.

Si sa Cummissione no apat emìtidu su pàrrere in su tempus de tres meses dae sa data de sa rechesta, sa mancàntzia de pàrrere no at a èssere ostàculu a su recursu a su Tribunale de Giustitzia.

Articulu 228.

1. Si su Tribunale de Giustitzia deccarat chi un'Istadu membru no at cumpridu una de sas obligatziones chi li tocant in virtude de custu Tratadu, custu Istadu at a èssere obligadu a adotare sas mesuras netzessàrias pro s'esecuzione de sa sentèntzia de su Tribunale de Giustitzia.

2. Si sa Cummissione retenet chi s'Istadu membru interessadu no at leadu custas mesuras, at a emìtere, a pustis de àere dadu a s'Istadu mentovadu sa possibilitade de presentare sas osservatziones suas, unu pàrrere motivadu chi pretziset sos aspetos cuncretos chi s'Istadu membru interessadu no at cumpridu sa sentèntzia de su Tribunale de Giustitzia.

Si s'Istadu membru interessadu no at leadu sas mesuras chi cumportant s'esecuzione de sa sentèntzia de su Tribunale in su tempus istabilidu dae sa Cummissione, custa at a pòdere sutapònnere sa chistione a su Tribunale de Giustitzia. Sa Cummissione at a indicare s'importu chi cunsiderat adequadu a sas tzircustàntzias pro sa summa a tantu artziadu o sa multa coertzitiva chi cheret pagada dae s'Istadu membru interessadu.

Si su Tribunale de Giustitzia deccarat chi s'Istadu membru interessadu no at cumpridu sa sentèntzia sua, l'at a pòdere impònnere su pagamentu de una summa a tantu artziadu o de una multa coertzitiva.

Custa potzedura s'at a intèndere chene pregiudìtziu de su dispostu de s' articulu 227

Articulu 229.

Sos regulamentos adotados in pare dae su Parlamentu Europèu e dae su Consìgiu, e dae su Consìgiu in virtude de sos disponimentos de custu Tratadu ant a pòdere atribuìre a su Tribunale de Giustìtzia una cumpetèntzia giurisdizionale prena respetu a sas sanziones prevididas in custos regulamentos.

Artìculu 229 A.

Chene pregiudìtziu de sos àteros disponimentos de custu Tratadu, su Consìgiu, a s'unanimitade, a proposta de sa Commissione e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu, at a pòdere adotare disponimentos destinados a atribuìre a su Tribunale de Giustìtzia, in sa misura chi su Consìgiu detèrminet, sa cumpetèntzia pro resòlvare controversias relativas a s'aplicatzione de sos atos adotados subra de sa base de custu Tratadu cun sos cales si creant tìtulos comunitarios de propiedade industriale. Su Consìgiu at a racumandare chi sos Istados membros adotent custos disponimentos in cunformidade con sas normas costituzionales issoro respetivas.

Artìculu 230.

Su Tribunale de Giustìtzia at a controllare sa legalidade de sos atos adotados in pare dae su Parlamentu Europèu e dae su Consìgiu, de sos atos de su Consìgiu, de sa Commissione e de su BCE chi non siant racumandatziones o pàreres, e de sos atos de su Parlamentu Europèu destinados a produìre efetos giurìdicos de fronte a tertzos.

A tale fine, at a èssere cumpetente pro si pronunziare subra de sos recursos pro incumpetèntzia, vitzios sustanziales de forma, violatzione de custu Tratadu o de cale si siat norma giurìdica relativa a s'esecuzione sua, o desviamentu de podere, propostos dae un'Istadu membru, dae su Parlamentu Europèu, dae su Consìgiu o dae sa Commissione.

Su Tribunale de Giustìtzia at a èssere cumpetente a sas matessi cunditziones pro si pronunziare subra de sos recursos propostos dae su Tribunale de sos Contos e dae su BCE cun sa finalidade de bardare sas prerogativas de custos.

Cada pessone fisica o giurìdica at a pòdere propònnere, a sas matessi cunditziones, recursu contra a sas detzisiones de sas cales siat destinatària e contra a sas detzisiones chi, mancarì apant sa forma de un regulamentu o de una detzisione dirigida a un'àtera persona, l'interessent in manera diretta e individuale.

Sos recursos prevididos in custu artìculu s'ant a dèvere propònnere in su tempus de duos meses, moende, segundu sos casos, dae sa publicatzione de s'atu, dae sa notificatzione sua a su recurrente o, in mancàntzia, dae sa die chi custu apat tentu conoschimentu de su matessi.

Artìculu 231.

Si su recursu est fundadu, su Tribunale de Giustìtzia deccarat chi est nullu e non tenet balore nè efetu perunu s'atu impugnadu.

Belle gai, cun respetu de sos regulamentos, su Tribunale de Giustìtzia at a segnalare, si lu retenet netzessàriu, cussos efetos de su regulamentu deccaradu nullu chi devant èssere considerados definitivos.

Artìculu 232.

Si, in violatzione de custu Tratadu, su Parlamentu Europèu, su Consìgiu o sa Commissione si astenent dae su de si pronunziare, sos Istados membros e sas àteras istituziones de sa Comunitàde ant a pòdere recùrrere a su Tribunale de Giustìtzia pro chi deccaret custa violatzione.

Custu recursu petzi at a èssere ammissibile si a s'istitutzione de sa cale si tratat apant pedidu previamente chi s'adeguet. Si, colados duos meses dae custa rechesta, s'istitutzione no at definidu sa positzione sua, su recursu at a pòdere èssere propostu in intro de unu tèrmine nou de duos meses.

Cada pessone fisica o giurìdica at a pòdere fàghere reclamu a su Tribunale de Giustìtzia, a sas cunditziones signaladas in sos paràgrafos anteriores, pro no l'ère indirizadu una de sas istituziones de sa Comunitàde un'atu distintu dae una racumandatzione o dae un pàrrere.

Su Tribunale de Giustìtzia at a èssere cumpetente a sas matessi cunditziones pro si pronunziare subra de sos recursos propostos dae su BCE, in sos àmbitos de sas cumpetèntzias suas, instaurados contra a su matessi.

Artìculu 233.

S'istitutzione o sas istituziones dae sas cales emanet s'atu annulladu, o chi s'astensione sua siat istada deccarada contrària a custu Tratadu, ant a èssere obligadas a adotare sas medidas netzessàrias pro s'esecuzione de sa sentèntzia de su Tribunale de Giustìtzia.

Custa obligatzione si intendet chene pregiudìtziu de sa chi potzat resurtare dae s'aplicatzione de su paràgrafu segundu de s'artìculu 288

Custu artìculu s'at a aplicare finas a su BCE.

Artìculu 234.

Su Tribunale de Giustìtzia at a èssere cumpetente pro si pronunziare, cun caràtere pregiudiziale:

- a. Subra de s'interpretazione de custu Tratadu;
- b. Subra de sa validade e interpretazione de sos atos adotados dae sas istituziones de sa Comunidade e dae su BCE;
- c. Subra de s'interpretazione de sos istatutos de sos organismos creados dae un'atu de su Consìgiu, cando custos istatutos lu previdant.

Cando si presentat una chistione de custa natura ante un'òrganu giurisdizionale de unu de sos Istados membros, custu òrganu at a pòdere pedire a su Tribunale de Giustizia chi si pronuntziet subra de sa matessi, si considerat netzessària una detzisione a su respetu pro pòdere emitere sa sentèntzia sua.

Cando si presentat una chistione de custu tipu in una controversia pendente ante un'òrganu giurisdizionale nazzionale, chi sas detzisiones suas non siant passibiles de recursu giudiziale ulteriore de Deretu internu, custu òrganu at a èssere obligadu a sutapònnere sa chistione a su Tribunale de Giustizia.

Articulu 235.

Su Tribunale de Giustizia at a èssere competente pro connòschere de sas càusas relativas a su pagamentu de sos dannos chi si bi referit su paràgrafu segundu de s'articulu 228

Articulu 236.

Su Tribunale de Giustizia at a èssere competente pro si pronunziare subra de cale si siat càusa intre sa Comunidade e sos agentes suos in intro de sos lìmities e a sas cundiziones istabilidas dae s'istatutu suo o chi resurtent dae su règimene chi lis siat aplicàbile.

Articulu 237.

Su Tribunale de Giustizia at a èssere competente, in intro de sos lìmities chi a s'ghire si signalant, pro connòschere de sas càusas relativas:

- a. A su cumprimentu de sas obligatziones de sos Istados membros chi derivant dae sos Istatutos de su Bancu Europèu de Investimentos. Su Consìgiu de Amministratzione de su Bancu at a tènner, a custu respetu, sas competèntzias chi s'articulu 226 atribuit a sa Cummissione;
- b. A sos acordos de su Consìgiu de Governadores de su Bancu. Cale si siat Istadu membru, sa Cummissione e su Consìgiu de Amministratzione de su Bancu ant a pòdere propònnere recursu in custa matèria, a sas cundiziones prevididas in s' 230;
- c. A sos acordos de su Consìgiu de Amministratzione de su Bancu. Solu ant a pòdere propònnere recursu contra a custos acordos sos Istados membros o sa Cummissione, a sas cundiziones istabilidas dae s'articulu 230 e petzi pro vitziu de forma in sa protzedura previdida dae sos apartados 2, 5, 6 e 7 de s' articulu 21 de sos Istatutos de su Bancu;
- d. A su cumprimentu dae bandas de sos bancos tzentrales nazzionales de sas obligatziones chi derivant dae su Tratadu e dae sos Istatutos de su SEBC. Su Consìgiu de su BCE at a dispònnere a custu respetu, de fronte a sos bancos tzentrales istatales, de sos poderes chi s'articulu 226 reconoschet a sa Cummissione respetu a sos Istados membros. Si su Tribunale de Giustizia deccrarat chi unu Bancu tzentrale istatale no at cumpridu una de sas obligatziones chi li tocant in virtude de custu Tratadu, custu Bancu at a èssere obligadu a adotare sas mesuras netzessàrias pro s'execuzione de sa sentèntzia de su Tribunale de Giustizia.

Articulu 238.

Su Tribunale de Giustizia at a èssere competente a giuigare in virtude de una clàusula cumpromissòria cuntènnida in unu cuntratu de Deretu pùbliku o de Deretu privadu sutascritu dae sa Comunidade o pro contu suo.

Articulu 239.

Su Tribunale de Giustizia at a èssere competente pro si pronunziare subra de cale si siat controversia intre sos Istados membros relatzionada cun s'ogetu de custu Tratadu, si custa controversia bi la sutaponent in virtude de un cumpromissu.

Articulu 240.

Chene pregiudiziu de sas competèntzias chi custu Tratadu atribuit a su Tribunale de Giustizia, sas càusas in sas cales sa Comunidade siat parte no ant a pòdere èssere, pro custa resone, sutraidadas a sa competèntzia de sas giurisdiziones istatales.

Articulu 241.

Mancari siat ispirada s'iscadèntzia previdida in su paràgrafu chimbe de s'articulu 230, cale si siat parte de una càusa in ue si pòngiat in chistione unu regulamentu adotadu in pare dae su Parlamentu Europèu e dae su Consìgiu o unu regulamentu de su Consìgiu, de sa Cummissione o de su BCE, at a pòdere acudire a su Tribunale de

Giustitzia, alleghe de s'aplicabilidade de custu regulamentu pro sas resones prevididas in su paràgrafu duos de s'articulu 230.

Articulu 242.

Sas recursos propostos ante su Tribunale de Giustitzia no at a tènner efetu suspensivu. Belle gai, su Tribunale de Giustitzia at a pòdere, si retenet chi sas tzircustàntzias lu rechedant, ordinare sa suspensione de s'esecuzione de s' atu impugnadu.

Articulu 243.

Su Tribunale de Giustitzia at a pòdere ordinare sas mesuras provisionales netzessàrias in sos assuntos de sos cales est connoschende.

Articulu 244.

Sas sentèntzias de su Tribunale de Giustitzia ant a tènner fortza esecutiva a sas cunditziones istabilidas dae s'articulu 256.

Articulu 245.

S'Istatutu de su Tribunale de Giustitzia at a fàghere parte de unu protocollu indipendente.

Su Consìgiu, a s'unanimitate, a dimanda de su Tribunale de Giustitzia e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu e de sa Cummissione, o a dimanda de sa Cummissione e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu e de su Tribunale de Giustitzia, at a pòdere modificare sos disponimentos de s'Istatutu, francu su Tìtulu I.

SETZIONE V. SU TRIBUNALE DE SOS CONTOS

Articulu 246.

Sa fiscalizazione, o controllu de sos contos, at a èssere efetuada dae su Tribunale de sos Contos.

Articulu 247.

1. Su Tribunale de sos Contos at a èssere formadu dae unu tzitadinu pro cada Istadu membru.

2. Sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos ant a èssere elèghidos intre personalidades chi apartèngiant o apant apartènnidu in sos paisos issoro respetivos a sas istituziones de controllu esternu o chi siant cualificadas in manera particolare pro custa funtzione. Ant a dèvere oferire garantzias assolutas de indipendèntzia.

3. Sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos ant a èssere nominados pro unu tempus de ses annos. Su Consìgiu, a majoria cualificada e prèvia consulta de su Parlamentu Europèu, at a adotare sa lista de cumponentes istabilida in cunformidade cun sas propostas presentadas dae cada Istadu membru. Su mandatu de sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos at a èssere rinnovàbile.

Sos cumponentes ant a elèghere in mesu issoro su Presidente de su Tribunale de sos Contos pro unu tempus de tres annos. Su mandatu suo at a èssere rinnovàbile.

4. Sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos ant a praticare sas funtziones issoro cun indipendèntzia assoluta e in s'interessu generale de sa Comunità.

In su cumprimentu de sas funtziones issoro, no ant a pedire nè ant a atzetare istrutziones dae perunu Governu nen dae perunu organismu. S'ant a astènnere dae fàghere cale si siat atu incumpatibile cun su caràtere de sas funtziones issoro.

5. Sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos no ant a pòdere, in s'interi chi duret su mandatu issoro, praticare peruna àtera atividade professionale, retribuìda o nono. In su mamentu de assùmere sas funtziones issoro, s'ant a impignare in manera solenne a respetare, in s'interi chi duret su mandatu issoro e finas a pustis chi est agabadu, sas obligatziones derivadas dae s'incàrrigu issoro e, mescamente, sos doveres de onestade e discretzione in cantu a s'atzetazione, cando su mandatu issoro est terminadu, de determinadas funtziones o benefitzios.

6. A parte sos casos de ricàmbiu periòdicu e de morte, su mandatu de sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos s'at a concuìre individualmente pro dimissione voluntària o tzessazione de crarada dae su Tribunale de Giustitzia in cunformidade cun su chi disponet su paràgrafu 7.

S'interessadu at a èssere sostituìdu pro su tempus chi mancat a terminare su mandatu.

Francu in casu de tzessazione, sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos ant a permanere in s'incàrrigu finas a sa sostituzione.

7. Sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos solu ant a pòdere èssere relevados dae sas funtziones issoro o privados de su deretu a sa pensione o de cale si siat àteru benefìtziu substitutivu si su Tribunale de Giustitzia, a istàntzia de su Tribunale de sos Contos, de crarat chi non tenent prus sas cunditziones rechestas o non cumprint sas obligatziones chi lis tocant in fortza de s'incàrrigu issoro.

8. Su Consìgiu, a majoria cualificada, at a istabilire sas cunditziones de imprèu e, in particolare, sos stipèndios, benefitzios e pensiones de su presidente e de sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos. At a istabilire puru, cun sa matessi majoria, cale si siat àtera forma retributiva.

9. Sos disponimentos de su Protocolu subra de sos privilègios e sas inmunidades de sas Comunidades Europeas aplicàbiles a sos Giùighes de su Tribunale de Giustizia ant a èssere aplicàbiles finas a sos cumponentes de su Tribunale de sos Contos.

Articulu 248.

1. Su Tribunale de sos Contos at a esaminare sos contos de sa totalidade de sas intradas e essidas de sa Comunidade. At a esaminare finas sos contos de sa totalidade de sas intradas e essidas de cale si siat organismu istituïdu dae sa Comunidade, in sa misura chi s'atu costituvu de custu organismu no escludat custu esàmene.

Su Tribunale de sos Contos at a presentare a su Parlamentu Europèu e a su Consìgiu una declarazione subra de s'afidabilidade de sos contos e sa regularidade e legalidade de sas operatziones corrispondentes, chi at a èssere publicada in su *Bulletinu Ufiziale de s'Unione Europèa*. Custa declarazione s'at a pòdere completare cun osservatziones ispetzificas subra de cada unu de sos campos printzipales de s'atividade comunitària.

2. Su Tribunale de sos Contos at a esaminare sa legalidade e regularidade de sas intradas e essidas e at a garantire una gestione finantziària bona. Faghende custu, at a informare, in particulare, de cale si siat casu de irregularidade.

Su controllu de sas intradas s'at a efetuare subra de sa base de sas licuidatziones e de sas cantidades intregadas a sa Comunidade.

Su controllu de sas essidas s'at a efetuare subra de sa base de sos impignos assuntos e de sos pagamenti realizados.

Ambos duos controllos s'ant a pòdere efetuare in antis de sa serrada de sos contos de s'esertitziu finantziàriu cunsideradu.

3. Su controllu s'at a fàghre subra de sa documentatzione contàbile e, in casu netzessàriu, in sas dipendènzias corrispondentes de sas àteras istitutziones de sa Comunidade, in sas dipendènzias de cale si siat òrganu chi tenet sa gestione de intradas o essidas in nùmene de sa Comunidade e in sos Istados membros, inclùdidas sas dipendènzias de cale si siat persone fisica o giuridica chi retzit fundos de su bilantzu. In sos Istados membros, su controllu s'at a efetuare in collaboratzione cun sas istitutziones istatales de controllu o, si custas non possedint sas cumpetènzias netzessàrias, cun sos servìtzios istatales cumpetentes. Su Tribunale de sos Contos e sas istitutziones istatales de controllu de sos Istados membros ant a cooperare cun ispiritu de cunfiàntzia e mantenende s'indipendèntzia issoro. Custas istitutziones o servìtzios ant a comunicare a su Tribunale de sos Contos si tenent s'intentzione de leare parte a su controllu mentovadu.

Sas àteras istitutziones de sa Comunidade, cale si siat òrganu chi tenet sa gestione de intradas o essidas in nùmene de sa Comunidade, cale si siat persone fisica o giuridica chi retzit fundos de su bilantzu e sas istitutziones istatales de controllu o, si custas non possedint sas cumpetènzias netzessàrias, sos servìtzios istatales cumpetentes, ant a comunicare a su Tribunale de sos Contos, a istàntzia de custu, cale si siat documentu o informatzione netzessàrios pro su cumprimentu de sa missione sua.

Respetu a s'atividade de su Bancu Europèu de sos Investimentos in su governu de sas intradas e essidas de sa Comunidade, su deretu de atzessu de su Tribunale a sas informatziones chi possedit su Bancu at a èssere reguladu dae un'acordu istipuladu intre su Tribunale, su Bancu e sa Cummissione. In assèntzia de custu acordu, su Tribunale at a tènnere, belle gai, atzessu a sas informatziones netzessàrias pro su controllu de sas intradas e essidas de sa Comunidade gestidas dae su Bancu.

4. Su Tribunale de sos Contos at a elaborare, a pustis de sa serrada de cada esertitziu, una relata annuale. Custa relata at a èssere trasmessa a sas istitutziones de sa Comunidade e publicada in su *Bulletinu Ufiziale de s'Unione Europèa*, paris cun sas respostas de custas istitutziones a sas osservatziones de su Tribunale de sos Contos.

Su Tribunale de sos Contos at a pòdere, in prus, presentare in cale si siat mamentu sas osservatziones suas, chi ant a pòdere consistere in relatas ispetziales, subra de chistiones particulares e emìtere pàrreres, a istàntzia de una de sas àteras istitutziones de sa Comunidade.

Su Tribunale de sos Contos at a aprovare sas relatas suas anuales, relatas ispetziales o pàrreres a majoria de sos cumponentes suos. Belle gai, at a pòdere istituire in intro suo salas pro aprovare categorias determinadas de relatas o de pàrreres a sas cunditziones prevididas dae su Regulamentu interno suo.

Su Tribunale de sos Contos at a assistere su Parlamentu Europèu e su Consìgiu in sa pràtica de sa funtzione sua de controllu de s'esecuzione de su bilantzu.

Su Tribunale de sos Contos at a elaborare su Regulamentu interno suo. Custu Regulamentu at a rechèdere s'aprovazione de su Consìgiu a majoria cualificada.